

PREEK OVER ZONDAG 26

- Schildwolde, 29 oktober 2017
- Kees van Dusseldorp
- mmv Statement
- doop

Liturgie:

votum en groet

Opw.640 [S] Mijn hulp is van U, Heer

doopformulier 3

Gz.158 [S] Als een hert

bediening doop

Opw.710 [S] – aangepast

gebed

lezen: zondag 26

Ez.36:22-28

Hand.2:36-43

Ld.87:1-5

preek

Ps.78:1,2

vragen met kinderen

Opw.665 Tot aan die dag (luisterlied met mogelijkheid tot meezingen)

geloofsbelijdenis

Ps.33:8

gebed

collecte Opw.589 [S] Ik wil juichen voor U (luisterlied met mogelijkheid tot meezingen)

Gz.109:1,4

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

Vandaag is de wintertijd begonnen. Het wordt nu 's middags al donker. Wil je buiten nog het werk, dan moet je een bouwlamp plaatsen. Een schijnwerper die precies verlicht wat voor jou belangrijk is. Als je alles nog beter wilt zien, dan zet je er een tweede lamp bij. Dan krijg je licht vanuit een andere hoek. Je hebt geen last van schaduw en kunt goed zien wat je aan het doen bent. En iedereen die toevallig langs komt, merkt dat de aandacht wordt getrokken naar datgene wat in het centrum van het licht staat.

God heeft ook schijnwerpers op aarde gezet. Om duidelijk te maken wat het belangrijkste is. Er is immers zoveel te beleven en te ontdekken in de wereld. Maar waar gaat het om? Twee schijnwerpers heeft God neergezet: het heilig avondmaal en de heilige doop. Vanuit hun eigen hoek richten ze hun stralen op het belangrijkste in de wereld. Maar in de cirkel van het licht staat geen gebouw of een ding, maar een persoon: Jezus Christus. Het draait in de wereld om Jezus. Ook beslissend ook voor jouw leven.

Jezus zelf heeft doop en avondmaal ingesteld. Het een vlak voor zijn sterven, het ander vlak na zijn opstanding. Je kunt ze Gods schijnwerpers noemen, omdat ze Jezus in het licht zetten. Jezus is de belangrijkste op aarde. Doop en avondmaal doen iets met jouw verhouding tot Jezus. In de doop word je aan Jezus verbonden. 'Bij Christus ingelijfd' zeggen we in de kerk. In het avondmaal vier en vernieuw je die verbondenheid met Hem.

Vanmiddag kijken we mee met die eerste schijnwerper van God. Af en toe trek ik ook even die tweede aan. Maar nu vooral over de doop. Hét kenmerk waaraan een christen is te herkennen. Het logo van een christen: je bent gedoopt. Alle kerken kennen de doop, hoe verschillend ze ook denken over de betekenis ervan en het moment waarop iemand gedoopt mag worden. Jezus gaf opdracht om mensen tot zijn leerlingen te maken door hen te dopen. Die opdracht is alle eeuwen door uitgevoerd. Heel verschillend in vorm, traditie, visie, liturgie en methode. Maar het bleef één doop: het teken dat jij van Jezus Christus bent en bij Hem hoort.

Je mag verwachten dat een schijnwerper van God stralend licht geeft, waar mensen graag gebruik van maken. Dat blijkt tegen te vallen, als ik het goed inschat. Christenen geven vaak aan dat de doop hun niet zoveel zegt. Gelovigen doen er niet veel mee in hun leven. Soms nog wel voor hun kinderen, bij het opgroeien: Mijn kind is toch gedoopt! Maar dan is het nog niet voor jezelf: Ik ben gedoopt! Jongeren voelen zich nauwelijks aangesproken door het feit dat zij als baby gedoopt zijn. Als volwassenen in hun leven tot nieuwe geloofsgroei komen, verlangen ze soms naar een herdoop.

Hoe kan de doop gaan stralen in jouw leven? Voor jezelf? Om die vraag gaat het vanmiddag. Hoe wordt het een kracht, een stimulans, een schuilplaats? Niet iedereen hier is gedoopt. Sommigen vragen zich af of ze wel gedoopt hadden willen worden. Toch nodig ik je uit om te luisteren. Naar de Heer, die de opdracht tot dopen heeft gegeven. Om te ontdekken wat er gebeurd is toen je werd gedoopt. Wat er gebeurt als je wordt gedoopt.

**De doop: Christus neemt je in zijn armen.
Dat geeft je vrijheid, energie en zekerheid.**

1. De doop: Christus neemt je in zijn armen. Dat geeft je vrijheid.

Christus neemt je in zijn armen. Dat is voor mij heel kort de betekenis van de doop. Je hoort bij Hem, Hij draagt je, beschermt je en neemt je mee naar zijn huis. Christus neemt je in zijn armen. Niet alleen als je een baby bent, maar ook als je opgroeit, volwassen wordt of oud bent. Hij neemt je in zijn armen. Om je nooit weer weg te geven. Zo persoonlijk aan Hem verbonden, zo intens door Hem geliefd, zo compleet door hem gedragen. Dat is de doop. Juist de doop van een baby maakt dat prachtig duidelijk. Een baby op de arm van haar vader. Christus neemt je in zijn armen. Om je nooit meer weg te geven.

Maar wat betekent dat? Waar hebben we het dan over? En wil je dat wel? Door Christus in zijn armen genomen worden? Het is wel een mooi beeld, maar je bent toch een grote jongen? Of een volwassen vrouw? Ben je dat niet een beetje ontgroeid?

Mensen willen graag ergens bij horen. Het is heel onprettig als je nergens bijhoort. Jongeren willen bij een groep horen, zodat je in de pauze wat aanspraak hebt, en je er in de klas niet alleen voor staat. Bij een groep horen, betekent vaak ook dat je je aanpast aan wat in die groep gebruikelijk is. Je kleding, taalgebruik, je vrijetijdsbesteding. De groep waar je bij wilt horen, heeft veel invloed op je gedrag.

Ergens bij willen horen. Dat kun je afdoen als onvolwassen en onzelfstandig gedrag. Je moet toch op eigen benen staan en onafhankelijk zijn. Maar dat is te gemakkelijk. Je mag rustig ergens bijhoren. Je hoort ook altijd ergens bij. Je hoort bij die familie, werkt bij dat bedrijf, woont in die straat. Dat kun je niet negeren zonder dat er schade ontstaat. Soms kun je ervoor kiezen om ergens bij te horen. Een sportclub, een werkgroep, een bepaalde partij. Daar is niets onvolwassen en onzelfstandig aan, integendeel. Het is goed om je te realiseren bij wie je hoort. En daarin keuzes te maken.

Gelovigen horen bij Jezus. Hun kinderen ook. Waarom hoort een kind bij Jezus? Omdat jij bij je ouders hoort, en zij bij Jezus horen. Het is de bedoeling dat dit ook een persoonlijke verbondenheid wordt. Dat je gaat zeggen: ik wil ook bij Hem horen. Als je geen christelijke ouders hebt en je later bij Jezus aansluit, dan word jij op dat moment gedoopt. Je hoort bij Jezus. Hij neemt je in zijn armen. En jouw kinderen ook. Je hoort bij Hem. Je bent in Hem. Je wordt lid van zijn kerk.

De doop markeert je lidmaatschap van Jezus. Het is een prachtig symbool. Het maakt in één plaatje duidelijk, wie jij bent en bij wie jij hoort. Bij de doop wordt water gebruikt. Dopen is wassen, het vuil wordt verwijderd, zoals je een vies bord in het afwaswater doopt om het schoon te krijgen. Het water verwijst naar het bloed van Christus, die ons schoonwast van onze zonden. 'Ik ben gedoopt' is dus geen trotse uitspraak, maar een nederige. Ik ben gedoopt: ik was te smerig om aan te pakken. Ik moest eerst grondig gereinigd worden. Ik moest eerst door de wasstraat, voor ik verder kan.

Dopen is niet alleen wassen, het is ook verdrinken. Water is niet alleen symbool van leven en reiniging, maar ook van de dood. Gedoopt worden betekent ondergaan, sterven. Met een gedoopt schip kan in het grieks een gezonken schip op de zeebodem worden bedoeld. Daarom moet ik het bij de doop hebben over mijn zonden. De doop maakt mijn dood duidelijk. En verbeeldt het nieuwe leven. Jezus neemt mij in zijn armen.

In het avondmaal wordt keer op keer op dit punt duidelijk wat de doop betekent. Ik lag midden in de dood, en kreeg het leven in Jezus Christus. Het avondmaal herinnert je elke keer aan je doop. De ernst van je situatie staat je niet elk moment voor ogen. Maar één slokje van de wijn wijst terug naar het bloed van Christus waarin je eens bent gedoopt.

Hoezo geeft dat vrijheid? Als je steeds weer wordt herinnerd aan je fouten en en je te korten? Dat werkt toch beklemmend in plaats van bevrijdend? Je wordt er toch moedeloos van als je steeds geconfronteerd wordt met je schuld voor God?

Toch ligt daarin wel echte vrijheid. Het bloed van Christus spreekt van zonden, maar in het kader van vergeving. Tegelijk met het uitspreken van je faillissement word je in de doop op Jezus' naam gezet. Je ziet de vrijheid, als je je gevangenschap kent. Vergeving doorbreekt de spiraal van zonde en schuld. Genade neemt de last van het verleden weg. De zonde verstikt niet meer. Vergeving bevrijdt van wraakzucht en jaloezie. Genade geeft nieuwe opening om te leven. Dat is de vrijheid voor de mens die bij Jezus hoort. De vrijheid die de doop aanwijst doordat in de doop je startpositie duidelijk wordt: te vies om aan te pakken. Besef toch bij wie je hoort. Buiten de armen van Christus ben je pas echt gevangen. Opgesloten in jezelf, in de wereld, op weg naar de dood.

De doop maakt duidelijk: Christus heeft je in zijn armen genomen. Daarmee ben je gered van het oordeel en in de ruimte van genade geplaatst. Het leven ligt voor je open. En de vraag die daarin ligt: Wil je in die vrijheid leven? Wil je bij Jezus horen? Laat dat dan blijken door avondmaal te vieren. Door vrijwillig en van harte aan God te laten weten: ik heb vergeving nodig. Ik wil graag bij Christus horen! Laat het avondmaal je terugkerende antwoord vormen op je doop.

Je kunt pas een huwelijksjubileum vieren als je getrouwd bent. Een jubileum maakt duidelijk, wat je huwelijk betekent. Het avondmaal is ook een doopjubileum. Het avondmaal maakt pas goed duidelijk wat in de doop eigenlijk is gebeurd. Bevrijding van zonden, verlossing van ellende, genade voor schuldigen. Je hoort bij Christus!

'Ik ben gedoopt!' schreef Maarten Luther soms met krijt op de tafel. Als hij zich bedreigd voelde, aangevochten of verward. 'Ik ben gedoopt', kun je zeggen als je vastloopt in jezelf, je relaties of je leven. Als je het allemaal niet meer weet, als je oneerlijk behandeld wordt, als je jezelf verstrikt hebt in zonden en leugens, als iedereen iets van je wil. 'Ik ben gedoopt'. Christus heeft mij in zijn armen genomen. Daar kan niets of niemand tussen komen. Dat geeft vrijheid.

2. De doop: Christus neemt je in zijn armen. Dat geeft je energie.

Binnenlandse aangelegenheden. Als ik het goed heb, noemt de Turkse regering zo het probleem met de Koerden, de Spaanse regering haar problemen met Catalonië. En binnenlandse aangelegenheden, daar heeft niemand wat mee nodig, daar hoeft niemand iets van te merken, daar mag niemand zich mee bemoeien.

Veel mensen hebben het idee, dat het geloof in Jezus Christus ook zoiets is. Een binnenlandse aangelegenheid. Iets waar je zelf op vertrouwt, waar je zelf iets van verwacht, waar je zelf ook troost uit put. Maar het blijft intern, voor jezelf. Je laat anderen uiteraard in hun waarde en zij mogen zich niet met jouw geloof bemoeien. Het is jouw geloof. Jij bent gedoopt, vroeger. Dat zal voor je familie mooi geweest zijn. En jij bent er ook wel blij mee dat je bij Jezus hoort. Vooral voor je zelfbeeld en voor je toekomst. Maar voor het gewone dagelijkse leven heb je er niet zoveel aan. De verplichtingen van elke dag, de keuzes die je moet maken, de problemen waar je tegenop loopt. Wat heb je er dan aan dat je bij Jezus hoort? Maakt het enig verschil of jij gedoopt bent of niet?

Toch heb je dan iets gemist in de betekenis van de doop. Eigenlijk zit er iets scheef in de manier waarop je naar Jezus kijkt. Ik moet zeggen dat veel christenen daar last van hebben. Maar toch heb je het evangelie gehalveerd. Het gaat de Heer niet alleen om het schoonvegen van je leven van alle zonden, maar ook om nieuwe bewoning van je leven door zijn Heilige Geest. Nauw verbonden aan Christus' bloed is Christus' Geest. Je wordt in zijn bloed en in zijn Geest gedoopt! Er wordt niet alleen vergeving toegezegd, maar ook vernieuwing. Die twee horen bij elkaar, zoals bij het weghalen van het onkruid uit je tuin ook hoort dat je weer nieuwe bloemen in je tuin zet. Niet alleen het onkruid van je zonden wordt weggehaald, je krijgt ook nieuwe bloei van de Heilige Geest. Bij Christus horen geeft niet alleen vrijheid, maar ook energie.

Jezus zei het keer op keer tegen de discipelen 'Jullie zullen met de Heilige Geest gedoopt worden'. En dat is ook gebeurd. De Geest is uitgestort op alle gelovigen. In het Oude Testament is het al voorzeggd. 'Ik zal u reinigen met water én mijn Geest in uw binnenste geven,' profeteert Ezechiël. 'Laat u dopen en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen,' zegt Petrus tegen de joden in Jeruzalem. In de doop wordt je ook de Geest gegeven. Wat mag je daarvan verwachten? Heel veel! Wat doet de Geest dan? De Geest wordt je leraar om je te helpen met blijdschap Jezus te volgen. Hij wordt je mentor om met vertrouwen op de Vader te leven. De Geest geeft je allerlei mogelijkheden en maakt je bereid om ze te gebruiken ten dienste van anderen. De Geest vernieuwt je mentaliteit. De Geest verandert je door je te helpen het kwade te vermijden en het goede te doen. De Geest maakt je leven vruchtbaar voor God en voor mensen. De Geest verbindt je aan andere gelovigen om met hen in liefde een gemeenschap te vormen. Ik doe maar een kleine greep uit wat de Geest doet. De Geest geeft energie, merkbaar in het gewone leven.

Bij Christus horen betekent dat je in het krachtenveld van zijn Geest komt. Ook dat zit in de doop. Ondergedompeld in de Geest van Christus. Als zijn naam over je uitgeroepen is, heb je altijd iets extra's. Je toekomst ligt immers in Christus. Niets of niemand kan dat van je afnemen. Dat geeft kracht om vol te houden en moed om aan te pakken. Een bron van vreugde en wijsheid die niet opdroogt.

Ja, die Geest gaat ook met kleine kinderen aan het werk. Om ze tot geloof te brengen. Maar als je volwassen bent, vergeet dan niet dat ook jij die zalving hebt ontvangen! Pas ervoor op dat je de Geest tegenwerkt. Geef ruimte aan de Geest van Christus! Laat Hij je hart en leven vervullen! Geef Hem de leiding. Laat de Geest je steeds meer aan Jezus Christus verbinden. Om hem te volgen, bescheiden maar radicaal, met respect en enthousiasme, weg van het onrecht en toegewijd aan het goede!

Omdat Christus je in zijn armen heeft genomen, stroomt er geestelijke kracht in je leven. Vind je dat er weinig terecht komt van jouw vernieuwing? Vier dan steeds weer avondmaal! Laat je bemoedigen door de belofte van Jezus: Ik heb de levendmakende Geest voor je verworven. En activeer door je gebed de energie van die Geest.

Zo zijn doop en avondmaal niet alleen interne, persoonlijke acties van een gelovig mens. Het heeft gevolgen voor je leven. Je boort de energie van de Geest van God aan. Dan gaat een mens veranderen. Dat is eng, spannend. Maar tegelijk uitdagend en heel hard nodig! Dat Christus je in zijn armen heeft genomen heeft gevolgen voor je leven. Vergeving en vernieuwing gaan hand in hand. Christus' bloed maakt ruimte. In die ruimte werkt de kracht van Christus' Geest.

3. De doop: Christus neemt je in zijn armen. Dat geeft je zekerheid.

Als je wilt weten wat je aan het doen bent in het donker, zijn een paar heldere bouwlampen wel handig. Als je wilt weten wat hier op aarde het belangrijkste is, dan moet je Gods schijnwerpers gebruiken. De schijnwerpers die God in onze wereld heeft aangezet: de heilige doop en het heilig avondmaal. In de cirkel van het licht staat Jezus Christus. Doop en avondmaal maken beiden duidelijk dat het belangrijkste op aarde is dat een mens zeggen kan: ik mag bij Christus horen, ik wil bij Christus horen, ik hoor bij Christus!

Veel te gemakkelijk wordt de stralende schijnwerper van de doop tot een zwak stand-by glimmertje in je leven. Als je als baby bent gedoopt, heb je er geen bewuste herinnering meer aan. Als er een doopdienst is, kun je er weer even bij stilstaan: ook ik ben gedoopt. Hoe kan jouw doop weer gaan stralen? Niet door bij het teken van de doop te beginnen. Maar door de Naam te gebruiken, die over je uitgeroepen is. Door God aan te roepen! Door met Christus te leven. Omdat je bij Hem hoort. Daar gaat de doop doen waar die voor bedoeld is: versterking van het geloof. 'O ja, dat is ook zo. Jezus zelf heeft gegarandeerd dat ik bij Hem mag horen. Hij heeft het mij op het lijf geschreven. Ik ben in zijn Naam gedoopt. Hij heeft mij in zijn armen genomen.'

Daar begint de zekerheid van het geloof. Daar ligt het houvast in je leven. Niet in de doop zelf. Maar in het bij-Christus-horen, dat met de doop bezegeld is. Vrede en zekerheid vind je alleen bij Jezus Christus. Daar is de doop voor bedoeld. Dat je je aan Hem laat verbinden. Dan maakt het niet uit, of je de doop als kind of als volwassene hebt ontvangen. Want de *ervaring* van de doop is geen pijler onder je geloof. De schijnwerper gaat pas stralen als de stekker in het stopcontact gaat. De doop geeft houvast, als je je laat aansluiten op je Heiland. Op Hem wordt je blik gericht. Gebruik de Naam die over je leven is uitgeroepen. Dat doet de doop waarvoor die is ingesteld. En geeft het rust, richting en ruimte.

Hoe kan de doop functioneren in jouw leven? Erken het bloed en de Geest van Christus beslissend zijn. Zie dat het bloed van Christus je in de vrijheid brengt door vergeving van je zonden. Je bent bevrijd van alles wat je bindt. Zelfs van de dood. Dat is toch niet onbelangrijk. Zie dat de Geest van Christus je energie geeft tot verandering en vernieuwing van je leven. Dat is toch geen bijzaak.

Twee sacramenten heeft Christus ingesteld op aarde. Niemand kan erom heen. Het zijn middelen in Christus' eigen handen. Hijzelf werkt zo aan jouw leven. Wie heeft gezegd dat mensen gedoopt moeten worden? De Here Jezus zelf! Blijf in je doop altijd de armen van Jezus Christus zien. Zo ontvang je de rust van het geloof. Ik mag, ik wil bij Christus horen. Niet omdat ik dat verdien. Niet omdat ik dat voel. Maar omdat Christus mij in zijn armen heeft genomen. Veilig, geliefd en begeleid. Ik ben gedoopt! Door de Heer binnengedragen in Gods huis. Nu al.

Dat vraagt aanvaarding, geloof en een leven als christen.

Dat geeft vrijheid, energie en zekerheid.

Ik hoor bij Hem. Ik ben van Hem. In leven en sterven.

Amen